

kamarádi vzdělání

Nadační fond České bankovní asociace
na podporu vzdělávání

Kolegiální podpora formou párové výuky

projekt podporovaný
Nadačním fondem České bankovní asociace
Kamarádi vzdělání

*Komplexní informace
o párové výuce
jako podpoře při vzdělávání
dětem i jejich učitelům*

Informace o výuce dvou učitelů v jedné třídě, která probíhá
v rámci projektu ve školním roce **2015/2016** pod vedením
ZŠ Kunratice, Praha

Kolegiální podpora formou párové výuky

projekt podpořený

Nadačním fondem České bankovní asociace

kamarádi vzdělání

Nadační fond České bankovní asociace
na podporu vzdělávání

Projekt probíhá pod vedením ZŠ Kunratice, Praha
(www.zskunratice.cz)

Vážení rodiče i všichni ostatní zájemci o dění ve škole,

naše škola se v tomto školním roce 2015/2016 účastní jednorozhodného projektu podpořeného Nadačním fondem České bankovní asociace Kamarádi vzdělání „Kolegiální podpora formou párové výuky“ (www.kamaradivzdelani.cz).

Společně s dalšími šesti školami máme možnost si alespoň několik hodin v měsíci vyzkoušet výuku ve dvou učitelích. Učitelé se na vyučování společně připravují, společně učí a společně výuku i vyhodnocují (princip „3S“). Také pro děti má párová výuka přínos.

Proto bychom vám v rámci projektu rádi poskytli ucelenou informaci o párové výuce a seznámili vás tak se všemi aspekty tohoto způsobu výuky. Měli byste tak získat přehled o tom, co párová výuka je a co párová výuka není, jak je financováno české veřejné školství co do počtu učitelů a dětí a jak je možné finanční prostředky na párovou výuku získávat.

Věříme, že vám následující řádky pomohou především v utřídění si informací o párové výuce.

CO JE SMYSLEM PÁROVÉ VÝUKY?

Párová výuka zajišťuje především adekvátní pozornost učitele dítěti, rychlejší zpětnou vazbu o zvládnutí učiva dětmi a tudíž i možnost učitele vůbec reagovat na potřeby všech dětí:

- Tím směřuje ke zkvalitnění výuky, hlavně její efektivity, protože pokud je na učitele méně dětí, nebo jsou na děti učitelé dva, je možné věnovat dětem kvalitnější péči.
- Současně zajišťuje dětem i lepší pracovní klima při výuce, protože svou existencí rychleji zapojí do práce všechny děti ve třídě právě podle jejich aktuálních potřeb.

Jde o formu výuky, kdy učitelé mohou dětem poskytovat více podpory a pozornosti přímo ve vyučování.

PODOBA PÁROVÉ VÝUKY

Jak ve skutečnosti „párovka“ vypadá?

K tomu, abyste mohli párovou výuku spatřit, potřebujete dva vysokoškolsky kvalifikované učitele. Pro párovou výuku není možné využívat asistentů, protože ti nesmějí vést hodinu a sami učit. Učitelé pracují přímo ve třídě nejčastěji následujícími způsoby:

Kolegiální podpora formou párové výuky

projekt podpořený

Nadačním fondem České bankovní asociace

kamarádi vzdělání

Nadační fond České bankovní asociace
na podporu vzdělávání

Projekt probíhá pod vedením ZŠ Kunratic, Praha
(www.zskunratice.cz)

- **Oba učitelé mohou učit současně**, jeden výuku vede, druhý podporuje děti při práci a zajišťuje tak i rychlejší zpětnou vazbu učiteli, který výuku vede.
- **Učitelé si mohou dělit děti do skupinek** o nižším počtu podle aktuálních potřeb dětí nebo podle cíle, který ve výuce sledují.
- **Učitelé si mohou děti také jeden od druhého postupně přejímat k další práci** poté, co práci začínají oba s celou třídou, sledují práci dětí a podporují je. Ty děti, které již mají práci hotovu, si přejímá k dalšímu jeden z učitelů, zatímco druhý podporuje skupinku, která pracuje na původním úkolu.

Párová výuka není asistent pedagoga, ale umějí spolupracovat

S asistentem pedagoga si je párová na první pohled velmi podobná – ve třídě jsou s dětmi dva dospělí. V čem se tedy odlišují?

Asistent pedagoga slouží **konkrétnímu znevýhodněnému dítěti**.

Párová výuka slouží všem dětem bez rozdílu, není proto možné se věnovat z důvodu specifických vzdělávacích potřeb pouze jednomu či několika málo dětem.

Pozice asistenta pedagoga je jiné pracovní zařazení než pozice učitele a proto pro něj platí i jiná pracovní náplň než pro učitele. Tamu např. neumožňuje vést samostatně výuku.

Párová výuka potřebuje dva vysokoškolsky vzdělané pedagogy, u asistenta pedagoga není vysokoškolské pedagogické vzdělání podmínkou, rozhodující je potřeba dítěte, kterou je třeba vyrovnat.

Náklady na existenci asistenta pedagoga nese stát (jednotlivé kraje a hl. m. Praha) a tyto finanční prostředky dostává škola ze státního rozpočtu. To, že je škola vůbec dostane, však souvisí s tím, že má dítě speciální vzdělávací potřeby potvrzeny odborným vyšetřením v pedagogicko-psychologické poradně nebo speciálním pedagogickém centru vycházejících mnohdy z lékařských vyšetření. Následně je potřebné, aby byly speciální vzdělávací potřeby dítěte uznány i rozhodnutím krajského úřadu nebo magistrátu hlavního města Praha.

Párová výuka tak je existenčně závislá na dobré vůli školy ji ve škole vůbec mít a možnostem na párovou výuku zajistit finanční prostředky.

S asistentem pedagoga se párová výuka zná, oba vědí co je jejich smyslem, a pokud se potkají, spolupracují spolu.

Párová výuka není osobní asistent, ale umějí spolupracovat

Také v případě osobního asistenta vypadá párová výuka podobně, protože jsou ve třídě dva dospělí. Rozdíl je však ještě viditelnější než v případě asistenta pedagoga:

Kolegiální podpora formou párové výuky

projekt podpořený
Nadačním fondem České bankovní asociace

kamarádi vzdělání

Nadační fond České bankovní asociace
na podporu vzdělávání

Projekt probíhá pod vedením ZŠ Kunratice, Praha
(www.zskunratice.cz)

Osobního asistenta si zajišťují ti, jejichž **situace si vyžaduje pomoc druhé osoby při běžných činnostech.**

Osobní asistence je terénní sociální službou podle zákona o sociálních službách (č. 108/2006 Sb.). Pokud je osobní asistent přítomen s dítětem ve třídě, pak je tam právě a pouze pro toto dítě. Za svou práci je osobní asistent placen nejčastěji rodiči dítěte, kterému byl přiznán příspěvek na péči z důvodu závislosti na pomoci druhých (dávka tzv. nepojistné státní sociální podpory).

Osobní asistent je druh sociální služby, nikoli metoda/forma výuky. Proto párová výuka tento druh pomoci neposkytuje, protože pak by se stala osobní asistencí.

EXISTENCE PÁROVÉ VÝUKY

Může vůbec párová výuka v českých podmínkách existovat?

Ve školách v České republice existuje párová výuka všude tam, kde jsou ve třídě dva učitelé a ani jeden z nich není asistentem pedagoga k dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami nebo osobním asistentem dítěte hlavně z důvodu zdravotního postižení.

Žádný právní předpis párovou výuku nezná a neumí ji popsat, protože **žádný právní předpis se nevěnuje počtu učitelů ve třídě.** Naopak, školský zákon (č. 561/2004 Sb.) a vyhláška o základním vzdělávání (č. 48/2005 Sb.) se podrobně a přesně zabývají počtem dětí ve třídě.

Vyhláška o základním vzdělávání stanovuje počet dětí ve třídě v průměru minimálně na 17 a maximálně na 30 dětí. Současně je podle školského zákona možné, aby bylo v jedné třídě výjimečně až 34 dítěte.

Toto pravidlo se vztahuje na všechny školy bez rozdílu toho, zda jde o školu veřejnou či soukromou. Soukromé školy přitom vycházejí z pedagogického a psychologického poznatku, **že plně lze rozdělit pozornost školeného dospělého maximálně mezi 9 až 10 dětí.**

V té souvislosti stojí za zmínku, že výše zmíněná **vyhláška o základním vzdělávání stanovuje jako minimální počet dětí v tzv. malotřídkách právě na 10.** Tomuto odbornému hledisku tedy v českých podmínkách veřejného školství vyhovují jen tzv. malotřídky.

Podmínky existence párové výuky

Párová výuka je řešením, které není podle žádných právních předpisů po finanční stránce pro jakoukoli školu bez rozdílu zajišťováno z veřejných rozpočtů.

Kolegiální podpora formou párové výuky

projekt podpořený

Nadačním fondem České bankovní asociace

kamarádi vzdělání

Nadační fond České bankovní asociace
na podporu vzdělávání

Projekt probíhá pod vedením ZŠ Kunratice, Praha
(www.zskunratice.cz)

Pokud existuje, je třeba, aby byly veškeré náklady na odměnu druhého učitele poskytnuty z jiných než veřejných zdrojů. Proto je nezbytné, aby škola i poskytovatel/é finančních prostředků dodržovali několik základních pravidel.

Výše odměny druhého pedagoga je dána několika právními předpisy a tudíž i předem známá a předvídatelná – jde o tzv. tabulkové platy ve veřejné sféře (č. 222/2010 Sb., č. 564/2006 Sb.) a obecné odvody zaměstnavatele za zaměstnance (č. 586/1992 Sb., č. 589/1992 Sb. a č. 592/1992 Sb.). Z těchto skutečností lze odvodit např. i cenu párové výuky v jednom školním roce na jedno dítě v konkrétním ročníku.

FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ PÁROVÉ VÝUKY

Obecné platí, že čím více finančních prostředků má škola na párovou výuku k dispozici, tím více hodin a ve více ročnících je možné vyučovat ve dvou učitelích.

Finanční prostředky na párovou výuku je přitom možné získávat následujícími způsoby:

1. Dlouhodobé (několikaleté) projekty

Dlouhodobé projekty jsou optimálním

řešením pro zajištění párové výuky, protože zajišťují školám i dětem jistotu v možnostech. Děti si na dvě paní učitelky přivyknou/či je považují za běžné, škola má zajištěné finanční prostředky na odměňování učitelů a může tak stabilizovat i personální obsazení párové výuky, učitelé zapojení do párové výuky pak vědí, že vyučovat tímto způsobem budou i po dobu několika let a mají i jistotu zaměstnání.

Hlavním cílem dlouhodobých projektů je obvykle profesní podpora učitelů, z níž mají prospěch i děti.

2. Krátkodobé (jednoleté) projekty

Krátkodobé projekty se vyznačují vyšší mírou nejistoty pro školu i pro učitele. V případě, že se projekt opakuje po několika let, může vykazovat odlišnosti v množství zajištěných finančních prostředků na jednotlivé školní roky.

Při existenci párové výuky škola dodržuje následující pravidla:

Princip rovného zacházení

Není možné, aby byla párová výuka poskytována jen některým dětem v ročníku nebo dokonce jen některým dětem ve třídě (ve shodné vzdělávací fázi). Pokud tedy škola rozhoduje o tom, zda bude či nebude mít párovou výuku, je nezbytné, aby byla párová výuka poskytována všem dětem v jednom ročníku.

Kolegiální podpora formou párové výuky

projekt podpořený

Nadačním fondem České bankovní asociace

kamarádi vzdělání

Nadační fond České bankovní asociace
na podporu vzdělávání

Projekt probíhá pod vedením ZŠ Kunratice, Praha
(www.zskunratice.cz)

Princip anonymity

Ideálním způsobem financování párové výuky je financování z nejrůznějších projektů. Důvodem je neexistující formální i faktická vazba na jakékoli děti ve škole, tedy i na děti, které nemají párové vyučování. Důvodem je ochrana školy před teoretickou možností nařčení z existence důvodů pro nadstandardní zacházení s těmito dětmi, přestože může jít i o děti, které párové vyučování nemají.

Pokud není možné mít párovou výuku jako finančně zajištěný projekt, je potřeba, aby mezi případným dárcem a dětmi, které se ve škole vzdělávají, neexistovala formální ani faktická vazba.

Pokud dárce nemá žádnou vazbu na děti ve škole, je možné, aby finanční dar poskytl dárce přímo škole, protože neexistuje souvislost mezi dárcem a dětmi, které se ve škole vzdělávají.

Pokud existuje vazba mezi dárci a dětmi, které se ve škole vzdělávají, je potřeba zajistit anonymitu dárce. To je možné a vhodné zajistit prostřednictvím tzv. rodičovských organizací (nejčastěji jde o spolky), které uzavírají darovací smlouvy s konkrétními dárci (i rodiči) a následně uzavřou darovací smlouvu na financování párové výuky se školou. Škola tak nezná jednotlivé dárci, čímž je vyloučeno riziko možného nařčení z nerovného přístupu školy k dětem podle toho, zda se jejich rodiče do financování párové výuky zapojí, či nikoli.

Princip dobrovolnosti

Jde o princip, který se vztahuje k zapojení rodičů do financování párové výuky. Obecně nelze nikoho přinutit k tomu, aby se poskytnutím daru zapojil do financování párové výuky. Je věcí a rozhodnutím každého rodiče, jestli se do financování párové výuky zapojí a jak velký finanční dar poskytne.

Porušením principu dobrovolnosti není situace, kdy se rodiče zapojí do financování párové výuky s odůvodněním, že se ostatní rodiče zapojují také a oni nechtějí zůstat mezi těmi, co párovou výuku finančně nepodporují. Jde o jejich rozhodnutí být součástí jedné ze dvou skupin, nikoli o „povinnost“ finančního podporování párové výuky.

Při existenci párové výuky dodržují dárci (rodiče) následující pravidla:

Nezávislost školy na dárci

Pro všechny dárci platí společné pravidlo, že poskytnutím finančního daru nevznikají škole vůči dárci jiné závazky, než použít finanční dar pouze na párovou výuku.

Neposkytování informací o daru

Hlavně v případě, kdy párovou výuku finančně zajišťují rodiče prostřednictvím rodičovských organizací, není potřeba své zapojení do financování párové výuky a jeho výši diskutovat s kýmkoli dalším, včetně školy.

Kolegiální podpora formou párové výuky

projekt podpořený
Nadačním fondem České bankovní asociace

kamarádi vzdělání

Nadační fond České bankovní asociace
na podporu vzdělávání

Projekt probíhá pod vedením ZŠ Kunratice, Praha
(www.zskunratice.cz)

Při existenci párové výuky financované rodiči
dodržuje rodičovská organizace (spolek)
následující pravidla:

Anonymita dárců

Zajištění anonymity dárců vůči škole je nejzákladnější podmínkou formální existence, pokud není tato podmínka splněna, může škola čelit i opakovaně nařčení, že dětem poskytuje různý vzdělávací standard právě v závislosti na finanční podpoře rodičů.

ORGANIZAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ PÁROVÉ VÝUKY

Organizační zajištění párové výuky
financované z projektu školy či s darů dárců
bez vazby na „školní“ děti

Jestliže se daří škole získávat finanční prostředky na párovou výuku z projektů, pak veškeré organizační břímě nese škola – zajišťuje učitele, organizuje jejich práci, je zodpovědná za naplňování cílů projektu.

V tomto způsobu zajištění financování párové výuky se mohou rodiče zapojit do podpory a spolupráce školy vyhledáváním vhodných projektů a podílením se na jejich přípravě a případně i jejich provádění.

Organizační zajištění párové výuky
financované rodiči jako dárci s vazbou na
„školní“ děti

Tím, že je v tomto případě potřebné zajistit anonymitu dárců vůči škole, je potřebné, aby si rodiče organizovali i získávání finančních prostředků na párovou výuku.

Zde leží hlavní břímě zajištění financí na spolku, protože je potřeba:

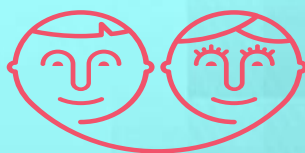
- zjistit, zda jsou rodiče ochotní párovou výuku podpořit
- zjistit jaký bude finanční dar v konkrétním ročníku
- uzavřít s rodiči darovací smlouvy
- garantovat škole následné převádění získaných finančních prostředků.

Toto vše si rodiče organizují sami pod záštitou rodičovské organizace.

Škola zajišťuje učitele pro párovou výuku a je odborným garantem párového vyučování.

Časově je vhodné vše zorganizovat ve spolupráci se školou tak, aby bylo vše připraveno v okamžiku, kdy je připraven i školní rok, v němž má párová výuka probíhat.

Součástí práce rodičů ve spolku pak je i poskytování základních statistických informací o průběhu „sbírky“ a zajištění celé agendy po právní, účetní i daňové stránce.

kamarádi vzdělání

Nadační fond České bankovní asociace
na podporu vzdělávání

Kolegiální podpora formou párové výuky

*projekt podpořený ve školním roce 2015/2016
Nadačním fondem České bankovní asociace*

Projekt probíhá pod vedením ZŠ Kunratice, Praha
(www.zskunratice.cz)

